

VAI TRÒ CỦA MÔN GIÁO DỤC CHÍNH TRỊ GÓP PHẦN HÌNH THÀNH NHÂN CÁCH HỌC SINH, SINH VIÊN TẠI TRƯỜNG CAO ĐẲNG LÀO CAI

Bùi Thị Đào
Trường Cao đẳng Lào Cai

Tóm tắt: Bài báo tập trung làm rõ vai trò của môn Giáo dục Chính trị trong việc hình thành và phát triển nhân cách cho học sinh, sinh viên tại Trường Cao đẳng Lào Cai trong bối cảnh đổi mới giáo dục và hội nhập quốc tế. Trên cơ sở phân tích lý luận, nghiên cứu khẳng định môn học này góp phần quan trọng trong việc trang bị nền tảng tư tưởng, bồi dưỡng đạo đức, lối sống, nâng cao ý thức pháp luật và trách nhiệm công dân, đồng thời phát triển tư duy phản biện và bản lĩnh chính trị cho người học. Bài viết cũng đánh giá thực trạng giảng dạy môn Giáo dục Chính trị tại nhà trường, chỉ ra những hạn chế như nội dung còn nặng lý thuyết, phương pháp giảng dạy chưa đa dạng, ứng dụng công nghệ còn hạn chế và thái độ học tập của một bộ phận sinh viên chưa tích cực. Từ đó, nghiên cứu đề xuất các giải pháp như đổi mới nội dung, phương pháp giảng dạy, nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên, cải thiện cơ sở vật chất và tăng cường phối hợp giữa nhà trường, gia đình và xã hội. Những giải pháp này nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục, góp phần đào tạo nguồn nhân lực có phẩm chất, năng lực đáp ứng yêu cầu phát triển của đất nước.

Từ khóa: Giáo dục chính trị; nhân cách; học sinh, sinh viên; Cao đẳng Lào Cai; phương pháp giảng dạy; đạo đức; tư tưởng.

THE ROLE OF POLITICAL EDUCATION IN SHAPING THE PERSONALITY OF STUDENTS AT LAO CAI COLLEGE

Abstract: This article focuses on clarifying the role of Political Education in shaping and developing the personality of students at Lao Cai College in the context of educational reform and international integration. Based on theoretical analysis, the research affirms that this subject plays an important role in equipping students with ideological foundations, cultivating ethics and lifestyles, enhancing legal awareness and civic responsibility, and developing critical thinking and political acumen. The article also assesses the current state of teaching Political Education at the college, pointing out limitations such as content that is still heavily theoretical, teaching methods that are not diverse, the application of technology is limited, and the learning attitude of some students is not yet proactive. Therefore, the study proposes solutions such as innovating content and teaching methods, improving the quality of the teaching staff, improving facilities, and strengthening coordination between schools, families, and society. These solutions aim to enhance educational effectiveness and contribute to training a workforce with the qualities and capabilities to meet the development requirements of the country.

Keywords: Political education; personality; students; Lao Cai College; teaching methods; ethics; ideology.

Nhận bài: 02/03/2026

Phản biện: 26/03/2026

Duyệt đăng: 30/03/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh đất nước đang đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế, việc hình thành và phát triển nhân cách toàn diện cho thế hệ trẻ, đặc biệt là học sinh, sinh viên (HSSV) tại các trường Cao đẳng đóng vai trò then chốt trong sự phát triển bền vững của đất nước. Giáo dục chính trị (GDCT) là một bộ phận quan trọng trong hệ thống giáo dục quốc dân, có nhiệm vụ trang bị cho người học những kiến thức cơ bản về chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối đổi mới của Đảng, pháp luật của Nhà nước và những vấn đề thời sự trong nước, quốc tế. Bên cạnh đó, môn học này còn góp phần quan trọng trong việc bồi dưỡng, giáo dục phẩm chất đạo đức, lối sống, lý tưởng cách mạng, niềm tự hào dân tộc, ý thức trách nhiệm công dân, cho HSSV, từ đó góp phần định hình nên một nhân cách vững vàng, đáp ứng yêu cầu của xã hội hiện đại.

Trường Cao đẳng Lào Cai, với vị trí địa lý đặc thù và vai trò quan trọng trong việc đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho địa phương và khu vực, càng cần chú trọng đến công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho HSSV. Tuy nhiên, để phát huy tối đa vai trò của môn GDCT trong việc hình thành nhân cách HSSV, cần có những đánh giá sâu sắc về vai trò, thực trạng giảng dạy và đề xuất các giải pháp phù hợp.

Nghiên cứu đề tài “Vai trò của môn Giáo dục Chính trị góp phần hình thành nhân cách HSSV tại Trường Cao đẳng Lào Cai” nhằm làm rõ những vấn đề trên, từ đó đề xuất các giải pháp nâng cao chất lượng giảng dạy và hiệu quả giáo dục của môn học, góp phần đào tạo ra những HSSV có phẩm chất đạo đức tốt, kiến thức chuyên môn vững vàng, có khả năng đóng góp tích cực vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Vai trò của môn Giáo dục Chính trị trong hình thành nhân cách HSSV

Môn Giáo dục Chính trị đóng vai trò trung tâm trong việc định hình nhân cách HSSV thông qua nhiều khía cạnh:

Trang bị nền tảng tư tưởng và thế giới quan khoa học: Môn học cung cấp cho HSSV hệ thống tri thức nền tảng về chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, giúp họ xây dựng thế giới quan khoa học, phương pháp luận biện chứng để nhận thức và phân tích các vấn đề trong cuộc sống, tránh xa các tư tưởng sai lệch, phản động.

Giáo dục đạo đức, lối sống và lý tưởng cách mạng: GDCT chú trọng bồi dưỡng các giá trị đạo đức cốt lõi như lòng yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội, tinh thần trách nhiệm, trung thực, cần cù, sáng tạo. Môn học giúp HSSV xác định lý tưởng sống cao đẹp, hoài bão cống hiến cho quê hương, đất nước.

Nâng cao ý thức pháp luật và trách nhiệm công dân: Môn học trang bị kiến thức về hệ thống pháp luật Việt Nam, giúp HSSV hiểu rõ quyền và nghĩa vụ của mình, hình thành ý thức tuân thủ pháp luật, sống và làm việc theo hiến pháp và pháp luật, có ý thức tham gia xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa.

Phát triển tư duy phản biện và khả năng phân tích, đánh giá: Thông qua việc nghiên cứu các vấn đề lý luận và thực tiễn, HSSV được rèn luyện kỹ năng phân tích, tổng hợp, đánh giá thông tin, từ đó hình thành tư duy phản biện sắc bén, có khả năng đấu tranh chống lại các quan điểm sai trái, thù địch.

Xây dựng niềm tự hào dân tộc và ý thức hội nhập quốc tế: Môn học giúp HSSV hiểu sâu sắc về lịch sử, văn hóa, truyền thống tốt đẹp của dân tộc, từ đó củng cố lòng yêu nước, niềm tự hào dân tộc. Đồng thời, môn học cũng trang bị kiến thức về tình hình quốc tế, định hướng cho HSSV tham gia hội nhập quốc tế một cách tự tin, bản lĩnh và giữ vững bản sắc văn hóa dân tộc.

2.2. Thực trạng giảng dạy môn Giáo dục Chính trị tại Trường Cao đẳng Lào Cai

Đội ngũ giảng viên giảng dạy môn GDCT tại trường nhìn chung có trình độ chuyên môn, nghiệp vụ vững vàng, có kinh nghiệm giảng dạy và tâm huyết với nghề. Tuy nhiên, một số giảng viên còn gặp khó khăn trong việc cập nhật kiến thức mới, phương pháp giảng dạy sáng tạo, ứng dụng công nghệ thông tin vào bài giảng.

Nội dung, chương trình môn GDCT nhìn chung bám sát quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo, đảm bảo tính khoa học, cách mạng. Tuy nhiên, nội dung một số học phần còn nặng về lý thuyết hoặc có chỗ còn sơ sài chưa cập nhật kịp thời các vấn đề thời sự, kinh nghiệm thực tiễn, đôi khi còn khô khan, thiếu hấp dẫn đối với sinh viên. Việc cập nhật các chương trình giáo dục thường xuyên cấp THPT cũng cho thấy sự chú trọng vào các năng lực cốt lõi, trong đó có năng lực tự chủ và tự học, năng lực giao tiếp và hợp tác, năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo - những yếu tố mà GDCT cần hướng tới.

Phương pháp giảng dạy truyền thống, thuyết trình còn phổ biến, chưa phát huy hết tính tích cực, chủ động của người học. Việc áp dụng các phương pháp dạy học hiện đại, tăng cường tương tác, thảo luận, nghiên cứu tình huống, sử dụng công nghệ thông tin (còn hạn chế, chưa đồng bộ).

Cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ giảng dạy môn GDCT tại trường còn hạn chế, chưa đáp ứng đầy đủ nhu cầu của việc đổi mới phương pháp dạy học, đặc biệt là trong việc ứng dụng công nghệ số.

Về thái độ học tập của sinh viên, nhìn chung, đa số sinh viên có thái độ nghiêm túc, tôn trọng môn học. Tuy nhiên, đa số HSSV tại trường Cao đẳng Lào Cai là con em dân tộc thiểu số nghĩ rằng, đi học đã là một sự cố gắng và một bộ phận học sinh, sinh viên còn biểu hiện thờ ơ, chưa nhận thức đầy đủ ý nghĩa, tầm quan trọng của môn học, dẫn đến kết quả học tập chưa cao, ngại tham gia thảo luận hoặc đặt câu hỏi.

2.3. Một số giải pháp nhằm nâng cao vai trò của môn Giáo dục Chính trị trong hình thành nhân cách HSSV tại Trường Cao đẳng Lào Cai

Với thực trạng như trên, để khắc phục những hạn chế và phát huy tối đa vai trò của môn GDCT trong việc góp phần hình thành nhân cách của HSSV, cần triển khai đồng bộ các giải pháp sau:

Thứ nhất, đổi mới nội dung, chương trình giảng dạy:

Thường xuyên rà soát, cập nhật nội dung chương trình theo hướng tinh gọn, hiện đại, bám sát thực tiễn Việt Nam và thế giới.

Tăng cường lồng ghép, tích hợp các vấn đề thời sự, các nghị quyết, chỉ thị mới của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước vào bài giảng một cách sinh động, hấp dẫn.

Phát triển các học phần, chuyên đề tự chọn gắn với thực tiễn địa phương Lào Cai, giúp sinh viên hiểu rõ hơn về vai trò của môn GDCT trong bối cảnh cụ thể của tỉnh.

Khuyến khích giảng viên nghiên cứu, ứng dụng các mô hình giáo dục tiên tiến, phù hợp với đặc thù của trường cao đẳng.

Thứ hai, đổi mới phương pháp giảng dạy và học tập:

Đa dạng hóa các phương pháp giảng dạy: Tăng cường phương pháp thuyết trình kết hợp thảo luận nhóm, nghiên cứu tình huống, đóng vai, seminar, ứng dụng công nghệ thông tin (sử dụng các công cụ hỗ trợ để tìm kiếm thông tin, xây dựng dàn ý bài giảng, v.v.).

Khuyến khích sinh viên chủ động tham gia vào quá trình học tập: Tăng cường hoạt động tự học, tự nghiên cứu, giao nhiệm vụ học tập gắn với thực tiễn, khuyến khích sinh viên đặt câu hỏi, trao đổi, tranh luận.

Tổ chức các hoạt động ngoại khóa, tham quan thực tế: Kết hợp giảng dạy lý thuyết với các hoạt động tham quan bảo tàng, di tích lịch sử, tham gia các buổi nói chuyện chuyên đề với các chuyên gia, nhà lãnh đạo địa phương để sinh viên có cái nhìn trực quan, sinh động về chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và đường lối của Đảng.

Thứ ba, nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên:

Tổ chức các khóa bồi dưỡng, tập huấn nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, cập nhật kiến thức mới, phương pháp giảng dạy hiện đại cho đội ngũ giảng viên.

Khuyến khích giảng viên tham gia nghiên cứu khoa học, tổng kết thực tiễn, viết bài báo khoa học về lĩnh vực GDCT.

Xây dựng cơ chế khuyến khích, động viên đội ngũ giảng viên, đặc biệt là các giảng viên có thành tích xuất sắc trong giảng dạy và nghiên cứu.

Thứ tư, cải thiện cơ sở vật chất và trang thiết bị:

Đầu tư trang bị cơ sở vật chất, phương tiện, thiết bị dạy học hiện đại, đáp ứng yêu cầu của phương pháp giảng dạy tích cực, ứng dụng công nghệ thông tin.

Xây dựng thư viện điện tử, cung cấp tài liệu tham khảo phong phú, đa dạng về bộ môn GDCT cho học sinh, sinh viên.

Thứ năm, tăng cường sự phối hợp giữa nhà trường, gia đình và xã hội:

Phối hợp chặt chẽ với các tổ chức đoàn thể trong và ngoài nhà trường (Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, Hội Sinh viên, các doanh nghiệp, địa phương) để tổ chức các hoạt động giáo dục thiết thực. Nâng cao vai trò của gia đình trong việc định hướng, giáo dục tư tưởng, đạo đức cho sinh viên. Chú trọng công tác tư vấn, hỗ trợ sinh viên trong việc giải quyết các vấn đề cá nhân, định hướng nghề nghiệp, giúp sinh viên tránh xa các tệ nạn xã hội và các thông tin chưa tích cực trên mạng internet.

III. KẾT LUẬN

Môn Giáo dục Chính trị giữ một vai trò không thể phủ nhận trong việc trang bị nền tảng tư tưởng, lý luận chính trị, đạo đức, lối sống và ý thức công dân cho HSSV tại Trường Cao đẳng Lào Cai. Việc hình thành và phát triển nhân cách toàn diện cho HSSV không chỉ là nhiệm vụ của riêng môn GDCT mà còn là mục tiêu chung của toàn ngành giáo dục và toàn xã hội. Để phát huy tối đa vai trò của môn học này, cần có sự nỗ lực đồng bộ từ phía nhà trường, đội ngũ giảng viên, sinh viên và các cấp quản lý. Việc đổi mới nội dung, phương pháp giảng dạy, nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên, cải thiện cơ sở vật chất và tăng cường sự phối hợp giữa các lực lượng giáo dục là những giải pháp then chốt.

Thông qua việc triển khai hiệu quả các giải pháp đề ra, Trường Cao đẳng Lào Cai sẽ góp phần quan trọng vào việc đào tạo thế hệ HSSV vừa hồng, vừa chuyên, có bản lĩnh chính trị vững vàng, đạo đức trong sáng, có năng lực chuyên môn cao, sẵn sàng đóng góp vào sự nghiệp phát triển của địa phương và đất nước.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Giáo trình Môn Giáo dục Chính trị trong chương trình CĐ, Bộ Lao động – Thương binh và xã hội Tổng cục giáo dục nghề nghiệp, kèm theo công văn số 147/TCGDNN-ĐTCQ ngày 22 tháng 1 năm 2020

<https://doan.edu.vn/do-an/luan-van-bao-chi-voi-qua-trinh-hinh-thanh-nhan-cach-cua-hoc-sinh-sinh-vien-4265/>

<https://luanvan.co/luan-van/su-hinh-thanh-va-phat-trien-nhan-cach-cung-nhu-vai-tro-cua-no-4749/>

Nguyễn Khánh Bật (2007), *Bác Hồ với sự nghiệp giáo dục*, NXB Giáo dục, Hà Nội.

Nguyễn Lương Bích (1974), *Những người trẻ làm nên lịch sử*, NXB Thanh niên, Hà Nội.

Nguyễn Thị Thanh Bình (2009), *Tâm lý giáo dục Đại học*, NXB Khoa học và kỹ thuật, Hà Nội.

Trần Văn Bình (2006): *Lý luận văn hóa và đư-ờng lối văn hóa của Đảng*, NXB Lý luận chính trị, Hà Nội.

Lê Duẩn (1978), *Thanh niên với cách mạng xã hội chủ nghĩa*, NXB Thanh niên, Hà Nội.

Trường Cao đẳng Lào Cai (2024), *Báo cáo số 240/BC - CĐLC, ngày 08 tháng 11 năm 2024, Báo cáo tổng kết năm học 2023 - 2024 và phương hướng, nhiệm vụ 2024 – 2025*, Lào Cai.